

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2025-2-005
Karar Sayısı : **25-20/474-223**
Karar Tarihi : 22.05.2025

(Ortak Girişim)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK
Rıdvan DURAN

B. RAPORTÖRLER: Dilan TOPRAK ERDAĞI, Dilan FİDANER,
Buse Ceren YAŞAR

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: - İş Enerji Yatırımları AŞ
Temsilcileri: Av. Ceren GÖRMÜŞ AVUNDUK
Av. Atahan SEVİMLİ
Sümbül Sok. No: 45 1. Levent Beşiktaş/İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Hâlihazırda Güldoğan Ailesi tarafından kontrol edilen Ateş Çelik İnşaat Taahhüt Proje Mühendislik San. ve Tic. AŞ'nin ortak kontrolünün Türkiye İş Bankası AŞ tarafından kontrol edilen İş Enerji Yatırımları AŞ ile Maxis Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ'nin sahip olduğu Temiz Enerji Girişim Sermayesi Yatırım Fonu, Atlas Büyüme Sermayesi Girişim Sermayesi Yatırım Fonu, Türkiye Yeşil Finans Projesi Girişim Sermayesi Yatırım Fonu tarafından devralınması işlemi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 10.02.2025 tarih ve 62842 sayı ile giren ve eksiklikleri en son 12.05.2025 tarih ve 67822 sayılı yazı ile giderilen bildirim üzerine düzenlenen 12.05.2025 tarihli ve 2025-2-005/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Başvuruda; Güldoğan Ailesi tarafından kontrol edilen Ateş Çelik İnşaat Taahhüt Proje Mühendislik San. ve Tic. AŞ (ATEŞ ÇELİK)'nin ortak kontrolünün Türkiye İş Bankası AŞ (İŞ BANKASI) tarafından kontrol edilen İş Enerji Yatırımları AŞ (İŞ ENERJİ) ile Maxis Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ (MAXIS)'nin sahip olduğu Temiz Enerji Girişim Sermayesi Yatırım Fonu (TEMİZ ENERJİ), Atlas Büyüme Sermayesi Girişim Sermayesi Yatırım Fonu (ATLAS), Türkiye Yeşil Finans Projesi Girişim Sermayesi Yatırım Fonu (YEŞİL FİNANS) tarafından devralınması işlemine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)'un 7. maddesi kapsamında izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) Bildirim konusu işlemin temelini, Güldoğan Ailesi, İŞ ENERJİ ve MAXIS tarafından yönetilen ATLAS, TEMİZ ENERJİ ve YEŞİL FİNANS Fonları arasında 29.01.2025 tarihinde imzalanan "Ateş Çelik İnşaat Taahhüt Proje Mühendislik San. ve Tic. AŞ'nin Sermaye Artırımına İştirak Edilmesi Suretiyle Paylarının İktisap Edilmesine İlişkin Ön Mutabakat" (Ön Mutabakat) oluşturmaktadır. İşlem öncesinde ATEŞ ÇELİK, Güldoğan Ailesi tarafından kontrol edilmektedir. Bildirim konu işlemin gerçekleşmesi ile

Güldoğan Ailesi %(.....) ve İŞ ENERJİ ile MAXIS'in ATLAS, TEMİZ ENERJİ ve YEŞİL FİNANS Fonları ise %(.....) oranında hisseye sahip olacak ve ATEŞ ÇELİK'i ortak kontrol edeceklerdir.

- (6) 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ)'in 5. maddesinde, birleşme ve devralma sayılan hallerden biri olarak; *"kontrolde kalıcı değişiklik meydana getirecek şekilde bir veya daha fazla teşebbüsün tamamının ya da bir kısmının doğrudan veya dolaylı kontrolünün, hisse ya da mal varlığının satın alınmasıyla, sözleşmeyle veya diğer bir yolla bir ya da daha fazla teşebbüs veya hâlihazırda en az bir teşebbüsü kontrol eden bir veya daha fazla kişi tarafından devralınması"* hali sayılmıştır.
- (7) İncelenen işlemle birlikte payları devre konu ATEŞ ÇELİK'in kontrolünde kalıcı bir değişiklik meydana geleceğinden, bildirim konu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi uyarınca 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir devralma işlemi olduğu anlaşılmaktadır.
- (8) Bildirim konu devralmanın taraflarının cirolarına bakıldığında 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan ciro eşiklerinin aşıldığı, dolayısıyla işlemin izne tabi bir işlem olduğu tespit edilmiştir.
- (9) 2010/4 sayılı Tebliğ uyarınca Türkiye'de taraflardan ikisinin veya daha fazlasının aynı ürün pazarında ticari faaliyette bulunduğu ya da taraflardan en az bir tanesinin bir diğerinin faaliyet gösterdiği herhangi bir ilgili pazarın alt veya üst pazarında ticari faaliyette bulunduğu tüm ilgili ürün pazarları ve coğrafi pazarlar etkilenen pazarları oluşturmaktadır. Bu noktada tarafların faaliyetleri arasında yatay veya dikey bir örtüşmenin olup olmadığı önem arz etmektedir.
- (10) Bildirim Formu'nda yer alan bilgilere göre; ortak girişim konumundaki ATEŞ ÇELİK, rüzgâr türbinlerinde kullanılmak üzere kule parçası ve ekipmanı üretimi gerçekleştirmektedir. Ek olarak, Hamax Europe Endüstri San. ve Tic. AŞ (HAMAX) ve SSC Ateş Wind Rüzgar Enerji Santralleri Montaj Servis Müh. San. ve Tic. AŞ (SSC WIND), ATEŞ ÇELİK'in ortak kontrolünde bulunmaktadır. HAMAX, rüzgâr türbini kanat bağlantı elemanları, cıvata, somun, makine yedek parçaları ile bunlara ait kalıpların üretimini ve satışını yapmaktadır. Rüzgâr enerjisi santrallerine (RES) yönelik montaj, bakım ve onarım hizmeti vermek amacıyla kurulmuş SSC WIND'in ise hâlihazırda herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır.
- (11) İşlem tarafı konumunda bulunan İŞ BANKASI doğrudan veya iştirakleri aracılığıyla kurumsal bankacılık, ticari bankacılık, bireysel bankacılık, özel bankacılık, sermaye piyasası işlemleri ve diğer bankacılık hizmetleri ile birlikte, finansal iştirakleri aracılığıyla sigorta, bireysel emeklilik, portföy yönetimi, girişim sermayesi, yatırım bankacılığı, gayrimenkul yatırım ortaklığı, finansal kiralama, faktoring, ödeme hizmetleri, enerji üretimi ve cam üretimi gibi çeşitli sektörlerde faaliyet göstermektedir. Nihai olarak İŞ BANKASI tarafından kontrol edilen ve ortak girişim tarafı olan İŞ ENERJİ, elektrik enerjisi üretimi, enerji projelerine yönelik mühendislik ve danışmanlık faaliyetleri ile enerji santrallerinin inşaatı alanlarında faaliyet göstermekte olup sahip olduğu RES'ler aracılığıyla elektrik üretimi alanında iştirak etmektedir. Yine nihai olarak İŞ BANKASI tarafından kontrol edilen ve ortak girişim tarafı olan ATLAS, yenilenebilir enerji sektöründeki üreticilere; TEMİZ ENERJİ, endüstri, sağlık ve enerji sektörlerinde faaliyet gösteren şirketlere ve YEŞİL FİNANS ise bilgi ve teknoloji geliştirme ve üretme amacıyla faaliyet yürüten yeşil ve yeşil dönüşüm sürecindeki şirketlere yatırım yapmakta olup anılan fonlar MAXIS tarafından yönetilmektedir. MAXIS'in ayrıca, e

ticaret, teknoloji, gıda, tarım ve hizmet sektörü gibi çeşitli alanlarda faaliyet gösteren fonları bulunmaktadır.

- (12) Ortak girişimin diğer tarafı olan Güldoğan Ailesi ise SAY ENERJİ aracılığıyla kule ve ekipmanı üretimi için parça tedariki, AFG Proje Mühendislik Yapı İnşaat Taahhüt San. ve Tic. Ltd. Şti. (AFG) aracılığıyla mimari, statik, elektrik ve mekanik projelendirme ve Promaya Endüstriyel ve Teknoloji Tarım San. ve Tic. AŞ ile uluslararası ticaret kuralları, rekabet kuralları ve haksız rekabet alanında danışmanlık hizmeti sunmaktadır.
- (13) Yukarıda sunulan açıklamalar kapsamında ana teşebbüsler İŞ BANKASI ve Güldoğan Ailesinin faaliyetleri ile ATEŞ ÇELİK'in faaliyetleri arasında yatay bir örtüşme bulunmadığı değerlendirilmektedir.
- (14) İŞ BANKASI tarafından kontrol edilen İŞ ENERJİ, sahip olduğu RES'ler aracılığıyla elektrik enerjisi üretimi gerçekleştirmektedir. Bu doğrultuda, İŞ ENERJİ, RES'lerde kullanılmak üzere rüzgâr türbini kurulum hizmeti temin etmektedir. ATEŞ ÇELİK ise, rüzgâr türbinlerinin en önemli bileşenlerinden biri olan kule parçası ile kuleye ait ekipmanın üretimini gerçekleştirmektedir. Kule parçası ve ekipmanının rüzgâr türbini kurulumunda kullanıldığı dikkate alındığında, İŞ ENERJİ ile ATEŞ ÇELİK'in faaliyetleri arasında dikey örtüşmenin bulunduğu söylenebilecektir.
- (15) Bu kapsamda rüzgârdan elektrik enerjisi üretilmesini sağlayan rüzgâr türbinleri kurulumu pazarı alt pazar, söz konusu türbin yapımında kullanılan kule parçası ve ekipmanı üretimi pazarı ise üst pazar olarak ele alınabilmektedir. Belirtmek gerekir ki rüzgâr türbinlerinin tedariki, işletilmesi ve bakımı küresel ölçekte faaliyet gösteren gösteren Enercon Rüzgâr Enerji Santrali Kurulum Hizmetleri Ltd. Şti. (ENERCON), General Electric Company (GE), Nordex Enerji AŞ (NORDEX), Siemens San. ve Tic. AŞ (SIEMENS), Vestas Rüzgar Enerji Sistemleri San. Tic. Ltd. Şti. (VESTAS) gibi tedarikçi şirketler aracılığı ile yapılmaktadır. Sektörde RES işleten ve dolayısıyla rüzgâr türbinlerinin alıcısı konumunda bulunan yatırımcıların tamamı rüzgâr türbinlerinin kurulumuna ve bakımına ilişkin hizmetleri yukarıda anılan şirketler aracılığıyla gerçekleştirmektedirler. Rüzgâr türbinlerinin üretimi için *know-how*'ın ve teknik bilginin gerekmesi, üretim ve tedarik sürecinde önemli ölçüde maliyetli olan türbinlerin taşınması, parçalarının birleştirilmesi, kurulumu ve test edilmesini içeren birçok aşamanın bulunması nedeniyle alanında uzmanlaşmış şirketlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bahse konu tedarikçi şirketler rüzgâr türbini üretimi için gerekli olan kule, jeneratör, kanat vb. parçaları kendileri üretebildikleri gibi bu parçaları sektörde faaliyet gösteren başka şirketlerden de tedarik edebilmektedir.
- (16) İŞ ENERJİ'nin, RES kurulumu için ENERCON, GE, NORDEX, SIEMENS ve VESTAS gibi tedarikçi şirketlerden rüzgâr türbini temin ettiği, anılan tedarikçi şirketlerin ise ATEŞ ÇELİK'in müşterisi konumunda olduğu anlaşılmaktadır. İŞ ENERJİ'nin rüzgâr türbini kurulumu bakımından ATEŞ ÇELİK'in doğrudan müşterisi olmadığı dikkate alındığında tarafların faaliyetleri arasında ilk bakışta doğrudan dikey bir ilişkinin varlığından bahsetmek güç gözükmeyle birlikte, İŞ ENERJİ'nin rüzgâr türbinin kurulumu konusunda hizmet alacağı tedarikçiler üzerinde söz konusu türbinin yapımında kullanılacak kule parçasının ve ekipmanının temin edileceği şirketin seçimi bakımından etkisinin olacağı ve ilerleyen süreçlerde İŞ ENERJİ'nin rüzgâr türbini kurulumunu kendi bünyesi içinde gerçekleştirmesinin mümkün olmasından hareketle, anılan teşebbüslerin faaliyetleri arasında potansiyel olarak bir dikey örtüşmenin mevcudiyetinden söz edilebilecektir.

- (17) Rüzgâr türbini kurulumu gerçekleştiren veya bu hizmeti alan teşebbüsler de, İŞ BANKASI'nın ATEŞ ÇELİK üzerinde kurulacak olan ortak girişimin tarafı olmasının, ilgili pazarda rekabet açısından herhangi bir sorun teşkil etmeyeceğini ifade etmişlerdir. Buna ilave olarak yapılan pazar analizleri neticesinde, RES işleten ve bu amaçla rüzgâr türbini kurulumu gerçekleştiren ya da bu hizmeti alan ve İŞ ENERJİ'nin RES işletilmesi pazarında rakibi konumunda bulunan teşebbüslerin, rüzgâr türbini için kule parçası ve ekipmanı üretimi faaliyetinde bulunan teşebbüslere erişim imkânlarının, bildirim konusu işlem akabinde tamamen ortadan kalkması, sınırlandırılması veya daha dezavantajlı koşullarda erişim sağlamaları suretiyle bir pazar kapama etkisinin ortaya çıkma ihtimalinin olmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.
- (18) Değerlendirilmesi gereken bir diğer husus, bildirilen işlemin ATEŞ ÇELİK'in rakibi konumunda bulunan ve rüzgâr türbini için kule parçası ve ekipmanı üretimi alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin, alt pazarda RES işleten ve bu amaçla rüzgâr türbini kurulumu gerçekleştiren ya da bu hizmeti alan önemli büyüklükteki müşteri tabanına erişimini kısıtlayarak, üst pazardaki rekabetin azalmasına yol açıp açmayacağıdır. Dosya kapsamında pazardaki paydaşların konu hakkındaki görüşleri sorulmuştur: alt pazarda RES işleten ve bu amaçla rüzgâr türbini kurulumu hizmeti alan İŞ ENERJİ'nin, üst pazarda faaliyet gösteren ve rüzgâr türbini için kule parçası ile ekipmanı üreten teşebbüsler açısından vazgeçilmez bir müşteri konumunda olmadığı anlaşılmıştır. Zira İŞ ENERJİ'nin alt pazar olan RES işletilmesi pazarında türbin sayısı bakımından pazar payı % (.....) ile sınırlıdır; ayrıca rüzgâr türbini kurulumu gerçekleştiren ya da bu hizmeti alan teşebbüslerin pazar paylarının birbirine oldukça yakın olduğu ve pazarın oldukça parçalı bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. Buna ek olarak, rüzgâr türbini kurulumu gerçekleştiren ya da bu hizmeti alan teşebbüsler de, genel olarak, İŞ ENERJİ'nin ATEŞ ÇELİK üzerinde kurulacak olan ortak girişimin tarafı olmasının ilgili pazarda rekabet açısından herhangi bir sorun teşkil etmeyeceğini ifade etmişlerdir.
- (19) Ortak girişimin taraflarından İŞ BANKASI, iştiraki İŞ ENERJİ bakımından RES kurulumu hizmeti almakta; Güldoğan Ailesi'nin kontrolündeki SAY ENERJİ ise RES kurulumu için gereken kule ve ekipmanların yedek parçalarını üretmektedir. Ortak girişim ATEŞ ÇELİK ise rüzgâr türbini için kule ve ekipman üretimi yapmaktadır. ATEŞ ÇELİK ile İŞ ENERJİ'nin faaliyetleri dikey olarak örtüşmekte olup çok aşamalı bir tedarik zinciri kapsamında rüzgâr türbini üretimi için gereken parçaların üretimini konu almaktadır. Öte yandan SAY ENERJİ ile ATEŞ ÇELİK'in faaliyetleri yine dikey anlamda örtüşmekte olup, rüzgâr türbini için gerekli olan kule ve ekipmanı ile kule ve ekipman üretimi için parça tedarikinin üretimini konu almaktadır. Nihayetinde ortak girişim tarafları olan İŞ ENERJİ ile Güldoğan Ailesi'nin faaliyetleri arasında ise dikey ya da yatay anlamda herhangi bir örtüşme bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra İŞ ENERJİ enerji projelerine yönelik mühendislik ve danışmanlık hizmetleri ile enerji santrallerinin inşaatı alanlarında faaliyet göstermekte, Güldoğan Ailesi tarafından kontrol edilen AFG ise mimari, statik, elektrik ve mekanik projelendirme ve uygulanması alanlarında faaliyet göstermekle birlikte İŞ ENERJİ söz konusu hizmeti sadece enerji projelerine özel yürütürken; AFG daha çok inşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Ayrıca İŞ ENERJİ tarafından gönderilen cevabi yazıda teşebbüsün bünyesinde inşaat işlerinin gerçekleştirilmediği, RES kurulumu için gerekli olan inşaat işlerinin inşaat alanında faaliyet gösteren alt yüklenicilere taşere edilerek yaptırıldığı belirtilmektedir. Dolayısıyla, işlem sonucunda İŞ ENERJİ ve Güldoğan Ailesi'nin faaliyetleri arasında Türkiye'de yatay ya da dikey anlamda herhangi bir örtüşme meydana gelmeyeceği değerlendirilmektedir.
- (20) İlgili pazarda faaliyet gösteren teşebbüs sayısının fazlalığı, coğrafi sınırların keskin olmaması, ithalat-ihracatın yoğunluğu ve giriş engellerinin düşük olması, pazardaki

şeffaflık düzeyini etkilemekte ve teşebbüsler arasında koordinasyon oluşmasını zorlaştırmaktadır. Türbin kurulumu gerçekleştiren şirketlerin, her birinin özgün teknik özelliklere sahip parçaları tedarik etmesi, pazarı daha da karmaşık hale getirmektedir. Bu bağlamda, ilgili pazarda koordinasyonun kurulması ve izlenmesi oldukça güç görünmektedir.

- (21) Yukarıda yapılan değerlendirmeler ışığında, anılan işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde başta hâkim durumun yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir nitelik taşımadığı değerlendirilmektedir.

H.SONUÇ

- (22) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.